

FIZIKA FANINI O'QITISHDA PEDAGOGIK TEXNOLOGIYADAN FOYDALANISH**Nabiyev A.B.**

Namangan davlat universiteti Fizika kafedra dotsenti

Mamadjanov D.N.

Namangan davlat universiteti tayanch-doktranti

<https://doi.org/10.5281/zenodo.6595698>

Аннотация. Kadrlar tayyorlash milliy dasturida o'quv jarayoniga ilg'or pedagogik texnologiyalarni joriy etish muhimligi alohida ko'rsatib o'tilgan.

Калит so'zlar: ilg'or pedagogik texnologiyalar, interfaollik, televizion o'quv ko'rsatuvlari, noimitatsion, loyihali ishlar algoritmi.

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ПЕДАГОГИЧЕСКИХ ТЕХНОЛОГИЙ В ОБУЧЕНИИ ФИЗИКЕ

Аннотация. В Национальной программе подготовки кадров подчеркивается важность внедрения передовых педагогических технологий в образовательный процесс.

Ключевые слова: передовые педагогические технологии, интерактивность, телевизионное обучение, неподражание, алгоритм проектной работы.

USE OF PEDAGOGICAL TECHNOLOGY IN TEACHING PHYSICS

Annotation. The National Program of Personnel Training emphasizes the importance of the introduction of advanced pedagogical technologies in the educational process.

Keywords: advanced pedagogical technologies, interactivity, television training, non-imitation, algorithm of project work.

Ta'lim jarayoniga ilg'or pedagogik texnologiyalarni joriy etish o'quv jarayonining tashxis etishga o'ziga xos innovatsion yondashishdir. Chunki pedagogik texnologiya va ular asosidagi interfaol usullar dedaktika prinsiplarini inkor etamagan holda ta'lim jarayonini tashkil etishga ko'p jixatdan yangicha yondashuvni taqazo qiladi. Xususan bu usul tarafdorlari dars maqsadini aniqlashning an'anaviy usullarini ularga o'quv materiali mazmuni, o'qituvchi faoliyati va o'quvchi faoliyati orqali belgilashni tanqid qiladilar. Interfaol usullaridan biri o'quvchilarni ijodiy fikrlashni rivojlantirish.

Kadrlar tayyorlash milliy dasturida o'quv jarayoniga ilg'or pedagogik texnologiyalarni joriy etish muhimligi alohida ko'rsatib o'tilgan ilg'or pedagogik texnologiyalar mujassamlashganligi uchun o'qitishning interfaol usullari hisoblanadi.

Hozirgi kunda zamonaviy kompyuter texnologiyalarini ishlab chiqarishga, iqtisodga, biznesga va o'qitish jarayoniga tadbiriq tobora kengaymoqda zamonaviy axborot texnologiyalari asosida yaratilgan yangi pedagogik texnologiyaning muammolaridan biri bu o'quv jarayonida interfaol muhitni yaratishdir.

Interfaollik-foydalanuvchining informatsion vositasi ishiga bevosita ta'sir ko'rsata olish imkoniyatidir.

Yoshlarning kompyuter savodxonligini oshirib borish jarayonida interfaol muhit tushunchasi, uning afzalligi va imkoniyatlari alohida olib borilishi zarur.

Televizion o'quv ko'rsatuvlari asosan interfaollik muxiti imkoniyatiga ega emas. SHu ko'rsatuvlarda zamonaviy axborot texnologiyalari imkoniyatlaridan jumladan: multimedia imkoniyatlaridan to'la foydalanish ushbu muhitni yaratish imkonini beradi.

Zamonaviy axborot va kommunikatsion texnologiyalarga asoslangan internet tarmog'i orqali amalga oshirilayotgan masofaviy ta'limda inieraktiv muhitni yaratish saloxiyatini o'quv jarayonini tashkil qilishda amalga oshirish zarur.

Fan kishilari davlatimizning buyuk kelajagini nazarda tutishlari mumkin ekan, xalqimizning informatsion savodxonligini hamda madaniyatini oshirish borasida zamonaviy pedagogik texnologiyalar asosida olib borish zamon talabidir. Bu talablarni ro'yobga chiqarishda interfaol muhit imkoniyatlaridan to'laqonli foydalanish maqsadga muvofiqdir.

Fizika fanini o'qitishda ham interfaol usullarini tadbiiq qilish.

O'rta maktabda fizika fanini o'quvchilarga tushuntirish va ularni darsga jalb qilish uchun ham eng qulay va eng ijobiy usul hisoblanadi.

Kadrlar tayyorlash milliy dasturi o'qitishning faol shakllarini bo'lajak mutaxassisni xaqiqiy faoliyatni o'quvchilarning o'quv tarbiya va ilmiy tekshirish ishlarini tashkil qilishda imitatsiya qilish nazariy bilim va malakalardan kasbiy-amaliy bilish va malakalarga o'tish imkonini boricha mustaqillik berishni nazarda tutudi.

Ma'lumki, faol o'qitishning ko'p turli-tuman ko'rinishdagi metodikalari mavjud. Ular turli kelishlari bo'yicha klallifikatsiyalanadi. O'quvchilarni faollashtirish darajasi va ularni o'qish-bilim tadqiqiy loyixa konstruktorlik va xokazo faoliyatlarini quyidagilarda farqlanadi.

Faol o'qitishning imitatsion metodlari ular o'z navbatida o'yinni ish o'yinlari o'yinli loyihalashtirish va o'yinsiz konkret vazifalarni tadqiq qilish vaziyatni masalalarini ochishdagi pedagogik usullar mashg'ulot o'tkazishning maxsus malakalari qulay mashg'ulotlarda o'quv tarbiyaviy va ilmiy tekshirish faoliyati talabalarning bo'lajak kasbiy amaliy faoliyatlarini imitatsiya qilish asosida quriladi.

Noimitatsion – bu metodlar haqiqiy nisbiy amaliy faoliyatlarini imitatsiya qilish asosida quriladi.

Maktablarda o'qitish texnologiyalarni rivojlantirishda eng samarali faol o'qitish metodlari quyidagilar hisoblanadi. O'yinli loyixalashtirilib interfaolliklarni taxlil qilish konkret ishlab chiqarishning (fanning) masalalari va muammolarini yechish.

O'yinli loyihalashtirish bunda asosan obektni yaratilish va takomillashtirish jarayoni qayta tiklanadi o'quvchilar o'quv bilish va tadqiqot faoliyatlarini bunda bevosita o'rganilayotgan obektni bevosita loyihilash xarakteriga ega bo'ladi. U funktsional roli va tiklanadigan pozitsiyada amalga oshiriladi. Bunday pozitsiyalar odatda muayyan obektni yoki sinfdan tashqari ishlar orqali o'rganishda qatnashayotgan talabalarning maqsadalar majmualari va qiziqishlarini hisobga oladi.

Mashg'ulotlar o'yini loyihalar ko'rinishida o'tkazish texnologiyalari turli-tuman bo'lishi mumkin. Ular asosida 3 asoiy element yotadi.

1. Loyihali ishlar algoritmi
2. Eksprement baxolash mexanizimi yoki loyixani o'yin tarzida xarakatda sinash
3. Bo'lajak mutaxassislar o'yinli loyixalash qatnashuvchilarni funktsional roli qiziqishlarini aniqlash mexanizimi.

Bu elementlarning har biri o'qituvchi darsni loyixalashda muxim rol o'ynaydi. Dastlabki ikki elementda qatnashish ularni ishlab chiqishda (fanda) innovatsion jarayonlaridan tashkil qilishni o'rganishlariga sharoit yaratadi.

Adabiyotlar

1. M.H.O'lmasova.«Fizika»2-kitobAkademik litseylar uchun o'quv qo'llanma Toshkent - «O'qituvchi» 2004.
2. K.Tursunmetov, A.Xudayberganov. «Fizikadan praktikum» 2-nashri . Toshkent. «O'qituvchi» 2004.
3. Axmadjonov “Elektr va magnetizm”,“O'qituvchi”, 1989 y.